धवलागिरी गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्डः ८ सङ्ख्याः१२ मितिः२०८२।१०।१४

भाग-२

धवलागिरी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको स्वीकृतीबाट जारी

कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मितिः२०८२।०९।२१

राजपत्रमा प्रकाशित मितिः २०८२।१०।१४

प्रस्तावना :-

धवलकागिरी गाउँपालिकाको भौगोलिक अनुकूलता, तुलनात्मक लाभ र कृषकको मागलाई सम्बोधन गरी धवलागिरी गाउँपालिकाको कृषि विकास शाखाबाट सञ्चालन हुने गरी स्वीकृत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न वाञ्छनीय भएकोले नेपालको संविधानको धारा २२६ बाट प्रत्याभूति हक अनुसार स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ बमोजिम धवलागिरी गाउँपालिकाले "कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२" तयार गरी लागु गरेको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(क) यस कार्यविधिको नाम "कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,२०८२" रहेको छ।

(ख) यो कार्यविधि स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मिति देखि लागू हुनेछ।

(ग) यो कार्यविधि धवलागिरी गाउँपालिका भित्र लागू हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

(क) "गाउँपालिका" भन्नाले धवलागिरी गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्छ।

(ख) "कार्यविधि" भन्नाले धवलागिरी गाउँपालिकाको कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ लाई सम्झिनु पर्छ।

(ग) "कार्यपालिका" भन्नाले धवलागिरी गाउँ कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ।

(घ) "अध्यक्ष" भन्नाले धवलागिरी गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ।

(ङ) "उपाध्यक्ष" भन्नाले धवलागिरी गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ।

(च) "आर्थिक विकास समिति" भन्नाले कृषि क्षेत्र समेत हेर्ने गरी कार्यपालिकाले निर्माण गरेको "आर्थिक विकास समिति" लाई सम्झनु पर्दछ।

(छ) "संयोजक" भन्नाले आर्थिक विकास समिति र सम्बन्धित विभिन्न उपसमितिहरुको संयोजक समेतलाई सम्झनु पर्दछ।

(ज) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले धवलागिरी गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ।

(झ) "सदस्य सचिव" भन्नाले आर्थिक विकास शाखा हेर्ने गरि तोकिएको कर्मचारीलाई सम्झनु पर्दछ।

(ञ) "वडा समिति" भन्नाले धवलागिरी गाउँपालिकाको ७ वटै वडाका वडा समितिहरुलाई सम्झनु पर्दछ।

(ट) "अनुगमन समिति" भन्नाले कृषि जन्य खाद्य उत्पादन वृद्धि गर्न गठन निर्माण गरेको अनुगमन समितिलाई सम्झनु पर्दछ।

(ठ) "लिज" भन्नाले जग्गाको भाडा तोकि मासिक वा वार्षिक रुपमा भाडा बुझ्ने गरि कुनै निश्चित अवधिका लागि कुनै अर्को व्यक्ति वा समुह वा संस्था वा फर्म(कम्पनी) हरुलाई जग्गा उपभोग गर्न दिने कार्यलाई सम्झनु पर्दछ।

(ड) "लिज प्राप्तकर्ता" भन्नाले जग्गा लिजमा प्राप्त गरि व्यवसायिक रुपमा कृषि उत्पादन गर्न चाहने कृषक वा कृषक समूहलाई सम्झनु पर्दछ।

(घ) "अनुदान" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरुको लागि स्थानीय तहबाट उपलब्ध गराइने नगद रकम र जिन्सी सहायता समेतलाई सम्झनु पर्छ।

(ङ) "अनुदानग्राही" भन्नाले सञ्चालित कार्यक्रम अनुसार अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक/ फर्म/ कृषि उद्यमी/कृषक समुह/ कृषि सहकारी/ उपभोक्ता समितिलाई सम्झनु पर्छ।

(च) "कृषक समुह" भन्नाले कृषि पेशामा संलग्न भई मिल्दाजुल्दा समस्या आवश्यकता र चाहनाहरु भएका न्यूनतम एक वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरु मिलि आफ्ना साझा उद्देश्यहरु सामूदायिक प्रयत्न द्वारा प्राप्त गर्न बनाईएको संगठनलाई कृषक समूह भन्ने सम्झनु पर्छ।

(छ) "सहकारी" भन्नाले कुनै प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएको कृषि सम्बन्धि कार्य गर्ने संस्थालाई सम्झनु पर्दछ।

(ज) "कृषि फर्म" भन्नाले प्रचलित कानून अनुसार सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको निजी क्षेत्रका व्यवसायी/ उद्यमीको संस्थालाई सम्झनु पर्छ।

(झ) "कृषि उपज" भन्नाले कृषकले नेपालमा उत्पादन गरेका वस्तु तथा त्यसरी उत्पादित वस्तुको प्रारम्भिक रुपमा प्रशोधन गरिएका खाद्यान्न बाली, फलफूल, तरकारी, मसलाबाली,पुष्प,च्याउ, मौरी, रेशम, चिया, कफी, कोसेबाली,तेलहन, दलहन, कृषिका सबै उपक्षेत्रगत उत्पादन सम्झनु पर्छ र सो शब्दले औद्योगिक प्रयोजनका लागि प्रयोग हुने कृषिजन्य कच्चा पदार्थ वा वस्तु समेतलाई जनाउँदछ।

(ञ)" कृषक " भन्नाले धवलागिरी गाउँपालिका भित्रकाकृषि उत्पादनमा प्रत्क्षय संलग्न भएको व्यक्तीलाई जनाउँदछ।

(ट) "कार्यालय" भन्नाले धवलागिरी गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ।

(ठ)" शाखा" भन्नाले धवलागिरी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय अन्तर्गतको कृषि विकास शाखालाई सम्झनु पर्छ।

(ड) "अनुगमन समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ११ मा उल्लेख भए बमोजिमको समिति रहनेछ।

३. उद्देश्य: यस कार्यविधि अनुसार कार्यक्रमको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछ।

(क) कृषि क्षेत्रमा गर्न सकिने कार्यक्रमहरु तरकारी खेती, फलफूल खेती, अन्य खेतीहरु, मौरीपालन, कृषिको लागि आवश्यक औजार, उपकरण तथा बीउ विजन वितरण, कृषिका पुर्वाधारको निर्माण लगाएतका कार्यहरु एवम् कृषि बजार प्रवर्द्धन जस्ता कार्यहरु सञ्चालन एवम् व्यवस्थापनको लागि आवश्यक प्रविधि वा वस्तुमा अनुदान प्रदान गरी कृषकलाई प्रोत्साहित गर्ने।

(ख) प्रविधि हस्तान्तरण मार्फत कृषि क्षेत्रलाई व्यवसायिकीकरण गरी कृषकलाई आत्मनिर्भर,उत्पादनमुखी, बजारमुखी र प्रतिस्पर्धी बनाउने।

(ग) कृषि उपजको सरल र सुलभ बजार पहुँच वृद्धि गर्दै आयात प्रतिस्थापन गरी निर्यात प्रवर्द्धन गर्दै कृषकहरुको आयस्तरमा सुधार गर्ने।

(घ) धवलागिरी गाउँपालिकाको गाउँ सभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम अनुसारका कार्यक्रम सञ्चालन गरी गाउँपालिका भित्रका युवाहरुलाई रोजगारीका अवसर सृजना गर्ने।

(ङ) कृषिजन्यवस्तुमा राष्ट्रिय रुपमा आत्मनिर्भर बनाउन टेवा पुर्याउने।

४.सरोकारवाला निकायहरुको भूमिका:

कार्यक्रम सञ्चालन गर्न विभिन्न सरोकारवालाहरुको देहाय बमोजिमको भूमिका हुनेछ:

(क) स्थानीय तहको भूमिका

- साझेदारीमा विनियोजित कार्यक्रमको हकमा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सहजीकरण गर्नुपर्ने,
- कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्राविधिक आवश्यक परेको खण्डमा प्राविधिक कर्मचारीको व्यवस्था गर्ने,
- कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने, पृष्ठपोषण गर्ने, समस्या समाधान गर्ने।

(ख) कार्यालयको भूमिका

- स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार प्रस्ताव आह्वान गरी मापदण्ड/ सूचकहरुको आधारमा प्रस्तावहरुको मूल्याङ्कन तथा छनौट गर्ने,
- कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था अनुगमन पश्चात् कार्य सम्पन्नताको आधारमा भुक्तानी गर्ने,
- सम्झौता बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन भए नभएको अनुगमन गर्ने र गराउने,
- प्रचलित कानून बमोजिम खर्च गर्न गराउने, लेखा राख्ने र राख्न लगाउने,
- प्रचलित कानून बमोजिम पालन गर्नुपर्ने अन्य विषय पालन गर्ने र गराउने,
- अनुदानको हिसाव स्वीकृत लेखा प्रणाली अनुसार राख्नु पर्ने,

- कार्यक्रममा दोहोरोपना आउन नदिन र उपलब्ध अनुदानको सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा कार्यालयले नियमित अनुगमन गर्ने।

(ग) अनुदानग्राहीको भूमिका

- यस कार्यविधिको अधिनमा रहि कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने,
- अनुदानग्राहीले कार्ययोजना अनुसार कार्यसम्पन्न गरी प्रचलित कानून बमोजिम भुक्तानीको लागि आवश्यक कागजात सहितको निवेदन समयसीमा भित्रै पेश गर्नुपर्ने,
- जुन कार्यक्रमका लागि अनुदान प्राप्त भएको हो सोही कार्यक्रममा मात्र अनुदान प्रयोग गर्नु पर्ने,
- सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम कार्य प्रगति प्रतिवेदन कार्यालयमा पठाउनु पर्ने,
- अनुदानग्राहीका अन्य अधिकार कर्तव्य तथा दायित्व सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम हुने,
- तोकिएको समयमा कार्य सम्पन्न नभएमा, लागत बृद्धि भएमा वा कुनै हानि नोक्सानी हुन गएमा त्यसको जिम्मेवारी सम्बन्धित अनुदानग्राहीहरुलेव्यहोर्नु पर्ने।

(घ) सम्बन्धित वडा कार्यालयको भूमिका

- कार्यक्रम प्रभावकारीताका लागि आवश्यक सहजीकरण गर्ने ।
- वडाको सिफारिस आवश्यक पर्ने भए आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।
- कार्यक्रम सम्बन्धी आवेदन वडामा रुजु र कागजातहरु पूर्ण गरी कृषि विकास शाखामा पठाउने व्यवस्था गर्ने ।
- कार्यक्रमहरुको अनुगमन निरीक्षण गर्ने र गराउने।

परिच्छेद २

सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरु

५. कृषि विकासका कार्यक्रमको विवरण: स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटको परिधि भित्र रही कृषि विकास कार्यक्रमहरु देहाय बमोजिमका संलग्न मापदण्ड, सञ्चालन गरिने क्रियाकलापहरु र अनुदान सीमा रकमका आधारमा सञ्चालन गरिनेछ।

देहाय:

क्र स	कार्यक्रमको नाम	कार्यविधि	अनुदान प्रतिशत
१	तरकारी उत्पादनको लागि प्लाष्टिक टनेल/यु.भि. प्लास्टिक वितरण तथा निर्माण कार्यक्रम	• कृषि विकास शाखाले प्रस्ताव पेश गर्न सूचना प्रवाह गर्नेछ । • कार्यालयले सूचना प्रकाशन गरेको समय सिमा भित्र कृषि फर्म/कृषक समुह र कृषि सहकारीले आवश्यक कागजात सहितको निवेदन सम्बन्धित वडा कार्यालय र कृषि विकास शाखामा बुझाउनु पर्ने छ। • तोकिएको म्यादमा प्राप्त प्रस्तावहरुलाई कृषि विकास शाखाले कम्पाईल गरि आर्थिक विकास समिति मार्फत कार्यपालिकामा पेश गरि बैठकबाट छनौट गरि कार्यान्वयन गरिनेछ। • छनोटमा परेका लाभग्राहीरुले प्राविधिकको सम्झौता बमोजिम कार्य सम्पन्न गरी आवश्यक बिल भर्पाइ कृषि विकास शाखामा बुझाई भुक्तानीको लागि पेश गर्नुपर्नेछ। • कृषक/कृषि फर्म/ कृषक समुह/ सहकारीहरुले विगतमा कम्तिमा १ रोपनी क्षेत्रफलमा व्यवसायिक रुपमा तरकारी खेती गरेको हुनुपर्नेछ। (जस्तै:प्लाष्टिक टनेल निर्माण र आवश्यक कृषि सामाग्री, विउ, सुक्ष्म तत्व र विषादी उपलब्ध गराउन सकिने)	५० प्रतिशत

२	टिमुर खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम	• समुन्द्री सतह देखि १००० देखि २५०० मिटरसम्मको उचाइमा रहेको भूभागहरूमा टिमुर खेती गरेको हुनुपर्ने छ। • कम्तिमा १०० वटा टिमुरको विरुवा लगाउन चाहने गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका कृषक वा कृषक समूहहरूले सम्बन्धित वडा कार्यालयमा टिमुर खेतीको लागि निवेदन दिनुपर्ने छ। • सम्बन्धित वडा कार्यालयले निवेदन सङ्कलन गरी वडा कार्यालयको सिफारिस सहित सक्कलै निवेदन आर्थिक विकास समितिको सचिवालयमा पेश गर्नु पर्नेछ। • आर्थिक विकास समितिको सचिवालयले वडा कार्यालयबाट प्राप्त निवेदन दर्ता भएको मितिले ३५ दिनभित्र सम्बन्धित कृषक वा कृषि समूहलाई टिमुर खेती गर्न स्वीकृतपत्र दिनुपर्नेछ। • स्वीकृति पत्र प्राप्त गरेपछि सम्बन्धित कृषक वा कृषक समूहले निम्न बमोजिम कार्य गर्नुपर्ने छ, ➢ तोकिएको मापदण्डमा रही समयमा जग्गा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने। ➢ बिरुवा लगाउनुभन्दा अगाडि प्रारम्भिक उपचार विधि पूरा गर्नुपर्ने। ➢ सम्भव भएसम्म मान्यता प्राप्त कृषि अनुसन्धान केन्द्रमा उत्पादन भएका बिरुवा मात्र लगाउनुपर्ने। ➢ अनुगमनका लागि खटिएका प्राविधिक टोलीलाई सहयोग गर्नुपर्ने छ। ➢ प्राविधिकले दिएको सल्लाह तथा निर्देशनलाई पालना गर्नुपर्ने छ । • तोकिएको म्यादमा प्राप्त प्रस्तावहरुलाई कृषि विकास शाखाले कम्पाईल गरि आर्थिक विकास समिति मार्फत कार्यपालिकामा पेश गरि बैठकबाट छनौटमा गरि कार्यान्वयनको लागि सम्झौता गरि कार्यादेश दिईनेछ। • कृषक/कृषि फर्म/कृषक समूह/सहकारीहरुलाई कुल लागतको ६० प्रतिशत अनुदानमा टिमुरको बेर्ना वितरण गरिनेछ । • यस कार्यक्रम अन्तर्गत छनौटमा परेका कृषक/कृषि फर्म/कृषक समुह/सहकारीहरुलाई मात्र यो कार्यक्रम कार्यान्वयन हुनेछ। • टिमुर खेती प्रविधि सम्बन्धी १ दिने अभिमूखिकरण कार्यक्रम वडाहरुमा संचालन गरिनेछ । • खरिद प्रक्रिया प्रचलित कानुन बमोजिम गरिनेछ ।	७५ प्रतिशत

३	सतुवा खेति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	● समुन्द्री सतह देखि १६०० देखि ३००० मिटरसम्मको उचाइमा रहेको भूभागहरूमा सतुवा खेती गरेको हुनुपर्ने छ। ● कम्तिमा १००० वटा सतुवाको विरुवा लगाउन चाहने गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका कृषक वा कृषक समूहहरूले सम्बन्धित वडा कार्यालयमा सतुवा खेतीको लागि निवेदन दिनुपर्ने छ। ● सम्बन्धित वडा कार्यालयले निवेदन सङ्कलन गरी वडा कार्यालयको सिफारिस सहित सक्कलै निवेदन आर्थिक विकास समितिको सचिवालयमा पेश गर्नु पर्नेछ। ● आर्थिक विकास समितिको सचिवालयले वडा कार्यालयबाट प्राप्त निवेदन दर्ता भएको मितिले ३५ दिनभित्र सम्बन्धित कृषक वा कृषि समूहलाई सतुवा खेती गर्न स्वीकृतपत्र दिनुपर्नेछ। ● स्वीकृति पत्र प्राप्त गरेपछि सम्बन्धित कृषक वा कृषक समूहले निम्न बमोजिम कार्य गर्नुपर्ने छ, ➢ तोकिएको मापदण्डमा रही समयमा जग्गा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने। ➢ बिरुवा लगाउनुभन्दा अगाडि प्रारम्भिक उपचार विधि पूरा गर्नुपर्ने। ➢ सम्भव भएसम्म मान्यता प्राप्त कृषि अनुसन्धान केन्द्रमा उत्पादन भएका बिरुवा मात्र लगाउनुपर्ने। ➢ अनुगमनका लागि खटिएका प्राविधिक टोलीलाई सहयोग गर्नुपर्ने छ। ➢ प्राविधिकले दिएको सल्लाह तथा निर्देशनलाई पालना गर्नुपर्ने छ । ● तोकिएको म्यादमा प्राप्त प्रस्तावहरुलाई कृषि विकास शाखाले कम्पाईल गरि आर्थिक विकास समिति मार्फत कार्यपालिकामा पेश गरि बैठकबाट छनौटमा गरि कार्यान्वयनको लागि सम्झौता गरि कार्यदेश दिईनेछ। ● कृषक/कृषि फर्म/कृषक समूह/सहकारीहरुलाई कुल लागतको ७५ प्रतिशत अनुदानमा टिमुरको बेर्ना वितरण गरिनेछ । ● यस कार्यक्रम अन्तर्गत छनौटमा परेका कृषक/कृषि फर्म/कृषक समुह/सहकारीहरुलाई मात्र यो कार्यक्रम कार्यान्वयन हुनेछ। ● सतुवा खेती प्रविधि सम्बन्धी १ दिने अभिमूखिकरण कार्यक्रम वडाहरुमा संचालन गरिनेछ । ● खरिद प्रक्रिया प्रचलित कानुन बमोजिम गरिनेछ ।	७५ प्रतिशत
		● फलफुल भन्नाले स्याउ, सुन्तला, केरा, कागति, अमिलो, केरा, अङ्गुर, लिचि, आप लगायत विभिन्न जातका फलफुलहरु पर्दछन।	

४	फलफुल बगैंचा निर्माण तथा फलफुल खेति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	• कुनै एउटा जातको कम्तिमा ३ रोपनीमा फलफुल विरुवा लगाउन चाहने गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका कृषक वा कृषक समूहहरूले सम्बन्धित वडा कार्यालयमा सम्बन्धित कुनै फलफुल खेतीको लागि निवेदन दिनुपर्ने छ। • सम्बन्धित वडा कार्यालयले निवेदन सङ्कलन गरी वडा कार्यालयको सिफारिस सहित सक्कलै निवेदन आर्थिक विकास समितिको सचिवालयमा पेश गर्नु पर्नेछ। • आर्थिक विकास समितिको सचिवालयले वडा कार्यालयबाट प्राप्त निवेदन दर्ता भएको मितिले ३५ दिनभित्र सम्बन्धित कृषक वा कृषि समूहलाई फलफुल खेती गर्न स्वीकृतपत्र दिनुपर्नेछ। • स्वीकृति पत्र प्राप्त गरेपछि सम्बन्धित कृषक वा कृषक समूहले निम्न बमोजिम कार्य गर्नुपर्ने छ, ➢ तोकिएको मापदण्डमा रही समयमा जग्गा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने। ➢ बिरुवा लगाउनुभन्दा अगाडि प्रारम्भिक उपचार विधि पूरा गर्नुपर्ने। ➢ सम्भव भएसम्म मान्यता प्राप्त कृषि अनुसन्धान केन्द्रमा उत्पादन भएका बिरुवा मात्र लगाउनुपर्ने। ➢ अनुगमनका लागि खटिएका प्राविधिक टोलीलाई सहयोग गर्नुपर्ने छ। ➢ प्राविधिकले दिएको सल्लाह तथा निर्देशनलाई पालना गर्नुपर्ने छ । • तोकिएको म्यादमा प्राप्त प्रस्तावहरुलाई कृषि विकास शाखाले कम्पाईल गरि आर्थिक विकास समिति मार्फत कार्यपालिकामा पेश गरि बैठकबाट छनौटमा गरि कार्यान्वयनको लागि सम्झौता गरि कार्यादेश दिईनेछ। • कृषक/कृषि फर्म/कृषक समूह/सहकारीहरुलाई कुल लागतको ५०-७५ प्रतिशत अनुदानमा फलफुलको बेर्ना वितरण गरिनेछ । • यस कार्यक्रम अन्तर्गत छनौटमा परेका कृषक/कृषि फर्म/कृषक समुह/सहकारीहरुलाई मात्र यो कार्यक्रम कार्यान्वयन हुनेछ। • सम्बन्धित फलफुल खेती प्रविधि सम्बन्धी १ दिने अभिमूखिकरण कार्यक्रम वडाहरुमा संचालन गरिनेछ । • खरिद प्रक्रिया प्रचलित कानुन बमोजिम गरिनेछ ।	५०-७५ प्रतिशत

५	कृषि यान्त्रिकरण खरिद तथा वितरण कार्यक्रम (मिनी टिलर खरिद तथा वितरण कार्यक्रम)	• कार्यालयले सूचना प्रकाशन गरेको समय सिमा भित्र कृषक/कृषि फर्म/ कृषक समुह र कृषि सहकारीले आवश्यक कागजात सहितको निवेदन सम्बन्धित वडा कार्यालय र कृषि विकास शाखामा बुझाउनु पर्नेछ। • तोकिएको म्यादमा प्राप्त प्रस्तावहरुलाई कृषि विकास शाखाले कम्पाईल गरि आर्थिक विकास समिति मार्फत कार्यपालिकामा पेश गरि बैठकबाट छनौट गरि कार्यान्वयन गर्नेछ। • कृषक/कृषि फर्म/कृषक समूह/सहकारीहरुलाई कुल लागतको ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गरिनेछ। • बिशेष गरी खाद्यन्न, तरकारी, रैथाने खेती गर्ने कृषकहरुलाई प्राथमिकता दिइनछ । • फलफूल खेती तथा सुदृढिकरण गर्ने कृषकहरुलाई वितरण गरिनेछ । • कृषि फर्म/ कृषक समूह/सहकारीहरुलाई बढी प्राथमिकता दिईनेछ। • खरिद प्रक्रिया प्रचलित कानुन बमोजिम गरिनेछ ।	५० प्रतिशत
६	बीउ आलु खरिद र वितरण कार्यक्रम	• कार्यालयले सूचना प्रकाशन गरेको समय सिमा भित्र कृषक, कृषि फर्म, कृषक समुह र कृषि सहकारीले आवश्यक कागजात सहितको निवेदन सम्बन्धित कृषि विकास शाखामा बुझाउनु पर्ने छ। • तोकिएको म्यादमा प्राप्त प्रस्तावहरुलाई कृषि विकास शाखाले कम्पाईल गरि आर्थिक विकास समिति मार्फत कार्यपालिकामा पेश गरि बैठकबाट छनौटमा गरि कार्यान्वयनको कार्यादेश दिईनेछ। • कृषक, कृषि फर्म, कृषक समूह/सहकारीहरुलाई कुल लागतको ७५ प्रतिशत अनुदानमा बीउ आलु वितरण गरिनेछ । • कृषकको हकमा न्यूनतम १ रोपनी, कृषि फर्महरुको हकमा न्यूनतम ३ रोपनी, कृषक समूह तथा सहकारीहरुको हकमा न्यूनतम १० रोपनी क्षेत्रफलमा खेती गर्नुपर्ने । • बीउ आलु खेती सम्बन्धी १ दिने अभिमूखिकरण वडाहरुमा संचालन गरिनेछ । • खरिद प्रक्रिया प्रचलित कानुन बमोजिम गरिनेछ ।	७५ प्रतिशत
७	कृषि सम्बन्धी १ दिने स्थलगत तालिम (सेवाटेवा) सहित र पालिकास्तरीय तालिम संचालन	• कृषक, कृषक समूह तथा सहकारीहरुको माग र भौगोलिक उपयुक्तता बजारको माग बमोजिम १ दिने स्थलगत तालिम सञ्चालन गर्नेछ। (विषेश गरि धवलागिरी गाउँपालिकाको भौगोलिक क्षेत्रमा हुने बालीहरु जस्तै :- फलफुल तरकारी, आलु तथा खाद्यन्न बाली आदी। • तालिममा कृषकहरुलाई आवश्यक पर्ने बिउ, बिषादी, सुक्ष्मतत्व, औजार, उपकरण, सामाग्री खरिद गरि निशुल्क वितरण गरिनेछ । • प्राविधिकको लागत इष्टिमेट बमोजिम १ दिने तालिम कार्यान्वयन हुनेछ।	सबै वडाहरुमा संचालन गर्न सकिने छ निशुल्क

		• प्राविधिकको लागत इष्टिमेट बमोजिम पालिकास्तरीय १ देखि ३ दिन तालिम कार्यान्वयन हुनेछ । **तालिम सञ्चालनको लागि सम्पूर्ण खर्च धवलागिरी गाउँपालिकाको कार्य सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम गरिनेछ ।**	
८	माटो शिविर र कृषि चून वितरण कार्यक्रम	• मापदण्ड १ बमोजिम कार्यान्वयन गरिने ।	मापदण्ड १ बमोजिम कार्यान्वयन गरिने ।
९	तरकारी बिउ खरिद तथा वितरण कार्यक्रम	• धवलागिरी गाउँपालिका विभिन्न क्षेत्रमा उपयुक्त बाली र जातका तरकारीका विभिन्न किसिमका माग भए बमोजिमका तरकारीको बिउ खरिद गरी कृषकहरुलाई सम्बन्धित वडा कार्यालय र गाउँपालिकामा रहेका कृषि विकास शाखाबाट निशुल्क वितरण गरिनेछ। • खरिद प्रक्रिया प्रचलित कानुन बमोजिम गरिनेछ ।	१०० प्रतिशत
१०	उत्पादनमा आधारित कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रम	• रैथाने बालीहरू जस्तै जुनेलो, मकै, कल्ला (केराउ), कालो भट्ट, गहत, मास, घैया, लट्टे, फापर, उवा, मस्याङ्ग, लोकल बोडी, कोदो, काडे मकै, तोरी गरी जम्मा (१४) बालीहरुको खेती गर्ने कृषकहरुको लागि यो कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। • कृषकको हकमा न्यूनतम १ रोपनी, कृषि फार्मको हकमा न्यूनतम ३ रोपनी खेती गरेको हुनुपर्नेछ। • कृषक/ कृषि फर्महरुले कुनै एक बालीमा मात्र आवेदन दिन पाउने। • यस गाउँपालिकाले तोकेको १४ वटा रैथाने बालीहरुको प्रति ईकाइ क्षेत्रफलमा उत्पादकत्वको आधारमा कृषक/ कृषि फर्महरुलाई प्रति बाली कर सहित रू. १५०००/- का दरले प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराईनेछ।	१०० प्रतिशत
११	रासायनिक, जैविक विषादी र सूक्ष्म तत्व खरिद तथा वितरण कार्यक्रम	• धवलागिरी गाउँपालिकामा वर्षेनि देखा पर्ने बाली रोग तथा बालीमा लाग्ने किराहरुको निवारणको लागि कृषि विकास शाखाले आवश्यक रासायनिक तथा जैविक विषादी र सुक्ष्म तत्व खरिद गरि कृषकहरुको आवश्यकता अनुसार वितरण गर्नुपर्नेछ। • रासायनिक तथा जैविक विषादी र सुक्ष्म तत्व खरिद प्रचलित कानुन बमोजिम प्रकृयागतरुपमा गर्नुपर्नेछ। • कृषकका लागि आवश्यक सर्वो तेल, रासायनिक तथा जैविक विषादी र सुक्ष्म तत्व सतप्रतिशत अनुदानमा वितरण गरिनेछ।	१०० प्रतिशत

१२	गाउँपालिका स्तरीय कृषि तथ्याङ्क संकलन कार्यक्रम	• गाउँपालिका कृषि विकास शाखाको ढाँचा बमोजिम सम्पूर्ण वडाहरुमा कृषि तथ्याङ्ग संकलन गरिनेछ। • यस गाउँपालिका भित्र खाद्यान्न, तरकारी र आलु बालीको प्रति ईकाइ क्षेत्रफलमा उत्पादकत्व थाहा पाउन बाली कटानी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । कृषकलाई प्रति बाली क्षतिपूर्ति बापत रु.५०० र अदक्ष ज्यामीलाई रु. ९१३/- का दरले एक दिन बराबरको रकम जम्मा रु. १४१३ उपलब्ध गराउन सकिनेछ । • उत्पादकत्व निकाल्नको लागि बाली आवश्यक पर्ने भएकाले कृषकले कृषि विकास शाखामा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । • कृषि तथ्याङ्गमा खटिइएका प्राविधिकलाई प्रचलित कानुन बमोजिम दैनिक भ्रमण भत्ता उपलब्ध गराईनेछ।	

मापदण्ड - १

माटो परिक्षण शिविर संचालन तथा कृषि चून वितरण सम्बन्धी

प्रस्तावना :- गाँउपालिकामा भित्रको कृषकहरुले विभिन्न बालीवस्तुहरु लगाउने माटोमा रहेका खाद्य तत्वहरु, अम्लिय तथा क्षारियपना, प्राङगरिक पदार्थ आदीको अवस्था पहिचान गर्न, माटोको उर्वराशक्ति, ह्रासलाई सुधार गरी विभिन्न बालीहरुको आवश्यकता अनुरुप खाद्यतत्व आपुर्ति गर्न स्थलगत रुपमा कृषकहरुको खेतबारीको माटो परिक्षण सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यक गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम अन्तरनिहित अनुरुप वार्षिक कार्यक्रममा स्वीकृत पालिकाको विभिन्न वडाहरुमा किटबक्स बाट माटो परिक्षण शिविर संचालन तथा कृषि चून वितरण कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१.उद्देश्य :-

- माटोमा रहेका बिरुवाको खाद्यतत्व पहिचान, सम्वद्ध समस्याहरुको समाधान, प्राङगारिक स्रोतको प्रवर्द्धन गरी माटोको उर्वराशक्ति व्यवस्थापन, बिरुवाको विकास र वृद्धिमा सुधार ल्याई कृषि उत्पादकत्वमा सुधार ल्याउने ।
- कृषक सहभागीतामा उर्वराशक्तिको जानकारी लिनुका साथै स्थलगत रुपमा माटो विश्लेषण गर्नु।

२. यस कार्यक्रम अन्तर्गत देहाय बमोजिमका कृयाकलापहरु संचालन गरिनेछ।

१) माटो परिक्षण शिविर सम्बन्धी तालिम/ अभिमुखिकरण

२) माटो परिक्षण (५० देखि ६० वटा नमूना)

३) आवश्यकता अनुसार कृषि चून वितरण

३. कार्यक्रम संचालन विधि

क) कृषि विकास शाखाले प्रत्येक आ. व.मा कार्यक्रमका लागि आवश्यकता अनुसार सम्पूर्ण वडाहरुका लागि सुचना प्रकाशन गरिनेछ।

ख) माटोको नमूना संकलन गर्ने वडाहरुको पहिचान गरी माटोको नमूना संकलन विधि सम्बन्धी १ दिने तालिम संचालन गरिनेछ।

ग) माटो परिक्षण शिविर संचालन कृषि ज्ञान केन्द्र सँग समन्वय गरी संचालन गरिनेछ।

घ) प्रति शिविर न्यूनतम ५० देखि ६० वटा माटो नमूना परिक्षण गर्ने गरी शिविर संचालन गर्नुपर्नेछ।

ङ) माटो परिक्षण शिविर संचालन गर्न देहाय बमोजिमका तरिका अपनाउन सकिनेछ।

१) किटबक्स माटो शिविर: यस तरिकामा कृषि ज्ञान केन्द्रको सहयोग तथा समन्वयमा कृषि प्राविधिकहरुबाट किटबक्सको सहायताले शिविर संचालन गरिनेछ।

४. माटो शिविर प्राविधिक मापदण्ड

क) माटो परिक्षण शिविर संचालन १ दिन

ख) माटो परिक्षण शिविर (५० देखि ६० वटा नमूना)

नोट:- माटो शिविर संलग्न प्रतिवेदन अनुसार शिविरमा माटो जाँच गराउने सबै किसानहरुलाई कृषि चून वितरण गर्न सकिनेछ।

५. आर्थिक पक्ष:

क) प्राविधिक दैनिक भम्रण खर्च भ्रमण खर्च नियामावली २०६४ अनुसार गरिनेछ।

ख) कृषि चून र अन्य सामाग्री खरिद प्रक्रिया प्रचलित कानुन बमोजिम गरिनेछ ।

मापदण्ड - २

फलफुलबाली विकास प्रवर्द्धन कार्यक्रमसंचालन सम्बन्धी

प्रस्तावना :-गाँउपालिकामा उन्नत प्रविधि एवम् उपयुक्तजातका गुणस्तरीय विरुवा प्रयोग तथा आधुनिक बगैंचा व्यवस्थापन विधि अवलम्बन गरी फलफुलबाली उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्दै आयात प्रतिस्थापन तथा फलफुल व्यापार सन्तुलन गर्नको लागि फलफुलबाली विकास प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।

१.प्राविधिक पक्ष

क. **यो कार्यविधि बमोजिम फलफुलबाली विकास प्रवर्द्धन अन्तर्गत देहाय बमोजिमका कार्यक्रमहरु संचालन हुनेछ।**

1. फलफुल बगैंचा स्थापना तथा बिस्तार सम्बन्धी कार्यक्रम
2. फलफुल सुदृढिकरण गर्न कृषि सामाग्री खरिद सम्बन्धी कार्यक्रम

ख . कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि देहाय बमोजिम छ।

क्र स	कार्यक्रमको नाम	न्यूनतम क्षेत्रफल	संचालन प्रक्रिया
१	फलफुल खेती प्रवर्द्धन अन्तर्गत (फलफुल बगैंचा स्थापना तथा बिस्तार सम्बन्धी कार्यक्रम)		५० % अनुदान बेर्ना खरिद गरी वितरण गरिनेछ। जस्तै (सुन्तला,ओखर, किवी, स्याउ, सुन्तलाजात तथा अन्य फलफूल बाली)
२	फलफुल सुदृढिकरण गर्न कृषि सामाग्री खरिद		पावर स्प्रेयर पालिकाले खरिद गरि वडालाई नि:शुल्क हस्तान्तरण गरिनेछ। कृषकको माग अनुसार कृषकलाई अन्य औजार, सामाग्री, सर्वो तेल, बिषादी र कपरपेष्ट ५०% अनुदानमा वितरण गरिनेछ।

अ. फलफुल बगैंचा स्थापना तथा बिस्तार सम्बन्धी कार्यक्रमबाट संचालन हुने कार्यक्रम पालिका कृषि विकास शाखाबाट सिफारिस बमोजिम जमिन रेखाङ्कन तथा खाडल तयारी, प्राङगरिक मल व्यवस्थापन, नयाँ बिरुवा खरिद लगायतका कार्यहरु संचालन गरी बगैंचा व्यवस्थापन तथा बिस्तार गरेको हुनु पर्नेछ।

आ. फलफुल बगैंचा व्यवस्थापन तथा सुदृढिकरण सम्बन्धी कार्यक्रमबाट स्थापना भईसकेको बगैंचाको उचित व्यवस्थापन तथा सुदृढिकरण भई उत्पादकत्व वृद्धि हुने गरी बिरुवाको तालिम तथा काटछाँट, बाली संरक्षण सामाग्री तथा प्रविधि सहयोग औजार तथा उपकरण सहयोग लगायत कार्यहरु संचालन गरी बगैंचा व्यवस्थापन तथा सुदृढिकरण गरेको हुनु पर्नेछ।

ई. फलफुलबालीमा आकस्मिक/अभियानमूलक बाली संरक्षण कार्यक्रम संचालन गर्दा पालिका कृषि विकास शाखाको कृषि प्राविधिक परिचालन गरी समस्या पहिचान गर्ने रोगकिरा प्रक्षेपण गर्ने तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्री औजार उपकरण तथा बिषादी लगायत उपलब्ध गराउन सकिनेछ।

बिषादी प्रयोग गर्दा कृषि विकास शाखाको सिफारिस बमोजिम आवश्यक सुरक्षाका उपायहरु अबलम्बन गरी गर्नुपर्ने छ।

२. आर्थिक पक्ष

क. स्वीकृत लक्ष्य तथा बजेटको परिधिभित्र रहि देहायका कार्यक्रम संचालनका लागि देहाय बमोजिम अनुदान सहयोग उपलब्ध गराउन सकिन्छ।

क्र स	कार्यक्रमको नाम	अधिकतम अनुदान प्रतिशत
१	फलफुल बगैंचा स्थापना तथा बिस्तार सम्बन्धी कार्यक्रम	५० प्रतिशत
२	फलफुल सुदृढिकरण गर्न कृषि सामाग्री खरिद	५० प्रतिशत (कृषि औजार, सामाग्री, बिषादी, सर्वो तेल तथा कपरपेष्टको हकमा मात्र) (पावर स्प्रेयर पालिकाले खरिद गरि वडालाई नि:शुल्क हस्तान्तरण गरिनेछ।)

३. प्रस्ताव मूल्याङकनका आधार

जिल्ला:- म्याग्दी स्थानीय तह :- धवलागिरी गाउँपालिका वडा नं. : गाउँटोल :-

आवेदकको नाम, थर;-

फर्म/समुह/समिति/सहकारी को नाम, ठेगाना:-

सम्पर्क नं. :-

क्र.स	मूल्याङ्कनका आधारहरु	अंकभार
१	**बगैंचा स्थापना भएको/हुने क्षेत्रफल**	**४०**
क	बुदाँ १ को (ख) बमोजिमको न्यूनतम क्षेत्रफलमा उत्पादन गर्ने भएमा	२०
ख	(क) बमोजिमको क्षेत्रफल भन्दा बढी क्षेत्रफलमा खेती गर्ने भएमा २० अंक प्रदान गरी प्रति रोपनी थप क्षेत्रफलका लागि ०.५ अंकका दरले थप गरी अधिकतम ४० अंकसम्म प्रदान गर्ने	४०
२	**अनुदानको अवस्था**	**१०**
क	पछिल्लो दुई आ.व मा फलफुल सम्बन्धी कार्यका लागि अनुदान प्राप्त/नगरेको	१०
ख	पछिल्लो दुई आ.व मा सोही प्रकृतिको कार्यका लागि अनुदान प्राप्त गरेता पनि क्षेत्र/व्यवसाय विस्तार/सुदृढिकरणको लागि प्रस्ताव पेश गरेकोमा	७
३	**जग्गाको स्वामित्व**	**१०**
क	आवेदकको आफ्नै वा संस्थाको हकमा सदस्यहरुको आफ्नै स्वामित्वमा रहेको जग्गा भएको	१०
ख	जग्गा लिजमा लिई कार्यक्रम संचालन गरेमा	७
४	**जग्गाको अवस्थिति**	**२०**
क	कार्यक्रम संचालन हुने जग्गा एउटै कलष्टरमा भएको	२०
ख	कार्यक्रम संचालन हुने जग्गा एउटै कलष्टरमा नभएको	

	नोट बुदाँ ४ को प्रयोजनका लागि उत्पादन गरिने प्लटको बीचको दुरी २०० मिटर भन्दा कम भएमा एउटै कलष्टर भएको सम्झनुपर्छ ।	
५	**व्यवसायिक योजना सम्बन्धी प्रस्ताव (उत्पादन योजना, बाली संरक्षण योजना, बजारिकरण, दिगोपन, नविनतम सोच लगायतका बिषयहरु तथा स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदनको आधारमा प्रस्ताव मूल्याङन गरि १० देखि २० अंक प्रदान गरिने)**	२०
	जम्मा	**१००**

मापदण्ड- ३

कृषि यान्त्रिकरण खरिद तथा वितरण कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी

प्रस्तावना :- कृषि कार्यमा सहजता ल्याउन, कृषि उत्पादन लागत घटाई कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरणलाई प्रवर्द्धन गर्न कृषि उपज उत्पादन क्षेत्रमा प्रयोग हुने उन्नत तथा आधुनिक मेसिनरी, औजार तथा उपकरण खरिदमा अनुदान उपलब्ध गराउने उद्देश्यले धवलागिरी गाँउपालिकाले अनुदानमा कृषि यान्त्रिकरण खरिद तथा वितरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

१.प्राविधिक तथा आर्थिक पक्ष

स्वीकृत कार्यक्रमको बजेट परिधिभित्र रही देहायका कार्यहरुमध्ये कुनै एक वा एक भन्दा बढी आधुनिक मेसिनरी, औजार तथा उपकरण खरिदका लागि कुल खरिदको लागतको बढीमा ५०% प्रतिशतसम्म अनुदान सहयोग अनुदानग्राही (कृषक, कृषि फर्म, कृषक समूह तथा कृषि सहकारी) लाई उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

- जस्तै :- खाद्यन्न, रैथाने, दलहन, तेलहन तथा फलफूलमा आवश्यक पर्ने कृषि औजार तथा सामाग्री, खरिद गरी वितरण गरिनेछ । जस्तै :- (मिनिटिलर, कुटानी पिसानी मिल, थ्रेसर, गोडमेल गर्ने, स्प्रेयर, क्रेट, तथा अन्य औजार)

२. प्रस्ताव मूल्याङकनका आधारहरू:

जिल्ला:- म्याग्दी स्थानीय तह :- धवलागिरी गाउँपालिका वडा नं. : गाउँटोल :-
आवेदकको नाम, थर;-
फर्म/समुह/समिति/सहकारी को नाम, ठेगाना:-
सम्पर्क नं. :-

यान्त्रिकीकरणमा अनुदान सहयोग कार्यक्रम

क्र.स	मूल्याङ्कनका आधारहरु	अंकभार
१	**अनुदानको अवस्था**	**१५**
क	हाल सम्म कुनै पनि अनुदान प्राप्त नगरेको	१५
ख	पछिल्लो दुई आ.व मा सोही प्रकृतिको कार्यका लागि अनुदान प्राप्तनगरेको	१०

ग	पछिल्लो दुई आ.व मा फरक प्रकृतिको कार्यका लागि अनुदान प्राप्त गरेता पनि क्षेत्र/व्यवसाय विस्तार लागि प्रस्ताव पेश गरेकोमा	५
२	**जग्गाको अवस्था**	**१०**
क	आफ्नै स्वामित्वमा रहेको जग्गा	१०
ख	आफ्नै स्वामित्वमा नरहेको जग्गा	५
३	**प्रस्तावित जग्गाको उपयोग**	**१५**
क	वर्षैभरी जग्गाको उपयोग हुने	१५
ख	वर्षमा जम्मा ४-८ महिना मात्र जग्गा उपयोग हुने	१०
ग	वर्षमा जम्मा एक सिजन मात्र जग्गाको उपयोग हुने	५
४	**सिचाईको अवस्था**	**१०**
क	सिचाई सुविधा व्यवस्था भएको	१०
ख	सिचाई सुविधा व्यवस्था नभएको	५
५	**मिनिटिलर वितरणको हकमा**	**१०**
क	खाद्यन्न, रैथाने तथा तरकारी खेती	१०
ख	फलफुलको हकमा	४
६	**व्यवसायिक योजना सम्बन्धी प्रस्ताव (नविनतम सोच, दिगोपना,बजारीकरण लगायतका बिषयहरु तथा स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन समेतका आधारमा प्रस्ताव मूल्याङन गरी १ देखि १० अंकसम्म प्रदान गर्न सक्ने)**	**१०**
७	**समुह वा फर्मको हकमा नियमित नविकरण गरेको वा नगरेको**	
क.	समयावधि भित्र (आ.व. शुरु भएको ३५ दिन भित्र) नविकरण गरेको	१०
ख.	अनियमित नविकरण गरेको	५
	जम्मा	**७०**

मापदण्ड - ४

साना व्यवसायीक स्थापना तथा बिस्तार कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी

प्रस्तावना :-गाँउपालिकामा भित्रको निर्वाहमुखी कृषकलाई व्यवसायीकरण गरी उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि मार्फत साना व्यवसायीक कृषि प्रणाली प्रवर्द्धन गर्न साना व्यवसायिक स्थापना तथा बिस्तार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

१.प्राविधिक पक्ष

क. संचालन कार्यक्रमबाट उत्पादन लागत घटाउने, उत्पादकत्व बढाउने र कृषि कार्यमा सहजता ल्याउने प्रविधिहरु प्रयोग भएको हुनु पर्छ ।

ख. यो कार्यक्रम कृषि संग सम्बन्धीत कृषि फर्म, समूह तथा सहकारी संस्था मार्फत संचालन गर्ने।

ग. कार्यक्रम संचालनबाट स्थापना हुने व्यवसायीक फर्मको आकार देहाय अनुसार पुग्नु पर्नेछ।

व्यवसायीक बिस्तार गर्ने फर्मको हकमा देहाय अनुसार बिस्तार गर्नु पर्नेछ ।

१.फलफुल बाली :- कम्तीमा १५ रोपनी (कृषक समूह तथा सहकारी) र कृषि फर्मको हकमा कम्तीमा ५ रोपनीमा जग्गामा व्यवसायीक खेती गर्नु पर्ने ।

२.तरकारी खेती :- खुल्ला जमिनमा ३ रोपनी र (५*१० मि. ५० वर्ग मिटर *२ वटा १०० बर्ग मि.) संरक्षित संरचना भित्र तरकारी खेती गर्नु पर्ने ।

३.अदुवा र बेसार खेती :- कम्तीमा १० रोपनी (कृषक समूह तथा सहकारी) र कृषि फर्मको हकमा कम्तीमा ५ रोपनीमा जग्गामा व्यवसायिक खेती गर्नु पर्ने ।

४. च्याउ खेती :- (४*८ मि. ३२ वर्ग मि. २ वटा ६४ वर्ग मि.) संरक्षित संरचना भित्र कन्ये च्याउ खेती गर्नु पर्ने ।

५.मौरी पालन :- कृषि फर्मको हकमा न्यूनतम १० वटा गोला सहितको मौरी घार र कृषक समूह/सहकारीको हकमा न्यूनतम १५ गोला सहितको मौरी घार पालन गर्नुपर्ने

२.आर्थिक पक्ष

स्वीकृत कार्यक्रमको बजेट परिधिभित्र रही देहायका कार्यहरुमध्ये कुनै एक वा एक भन्दा बढी कार्यका लागि कुल लागतको बढीमा ५० प्रतिशतसम्म अनुदान सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ।

क) व्यावसायिक फर्म स्थापनाका लागि आवश्यक मेशिनरी औजार तथा उपकरण खरिद,
ख) उत्पादनका लागि आवश्यक संरचना निर्माण तथा सिचाई व्यावस्थापन,
ग) उत्पादन कार्यमा बिउ तथा बेर्ना खरिद, सूक्ष्म तत्व तथा जैविक मल खरिद, विषादी, ज्यामी खर्च र अन्य एवंम मौरी पालनको हकमा गोला सहितको घार तथा अन्य उपकरण सामाग्री खरिद गर्ने।

३. प्रस्ताव मूल्याङकनका आधारहरू:

जिल्ला:- म्याग्दी स्थानीय तह :- धवलागिरी गाउँपालिका वडा नं. : गाउँटोल :-
आवेदकको नाम, थर;-
फर्म/समुह/समिति/सहकारी को नाम, ठेगाना:-
सम्पर्क नं. :-

साना व्यवसायीक स्थापना तथा बिस्तार कार्यक्रम

क्र.स	मूल्याङ्कनका आधारहरु	अंकभार
१	**खेती गरिने क्षेत्रफल (उत्पादनको आकार)**	**२५**
क	व्यवसायको न्यूनतम आकारको लागि (फलफूल खेती कम्तीमा १५ रोपनी (कृषक समूह तथा सहकारी) र कृषि फर्मको हकमा कम्तीमा ५ रोपनी वा तरकारी बालीको हकमा खुल्ला जमिनमा ३ रोपनी र १०० बर्ग मिटरमा संरक्षित संरचना व्यावसायिक खेती वा अदुवा/ बेसार खेतीको हकमा कम्तीमा १० रोपनी (कृषक समूह तथा सहकारी) र कृषि फर्मको हकमा कम्तीमा ५ रोपनी जग्गामा व्यवसायिक खेती, ६४ वर्ग मिटरमा	

	संरक्षित संरचना भित्र कन्ये च्याउ खेती तथा मौरी पालनको हकमा १० वटा गोला सहितको घार (कृषि फर्म) र १५ वटा गोला सहितको घार (कृषक समूह/सहकारी) - १५ अंक र थप क्षेत्रफलका लागि न्युनतम आकारमा १० प्रतिशतले वृद्धी गरेमा १ अंकको दरले थप गरी अधिकतम २५ अंक सम्म प्रदान गर्ने।	
२	**सिचाईं सुविधा**	**१५**
क	सिचाईं सुविधा भएको	१५
ख	सिचाईं सुविधा व्यवस्था गर्न सकिने	१०
३	**अनुदानको अवस्था**	**१५**
क	हाल सम्म कुनै पनि अनुदान प्राप्त नगरेको	१५
ख	पछिल्लो दुई आ.व मा सोही प्रकृतिको कार्यका लागि अनुदान प्राप्त/नगरेको	१०
ग	पछिल्लो दुई आ.व मा सोही प्रकृतिको कार्यका लागि अनुदान प्राप्त गरेता पनि क्षेत्र/व्यवसाय विस्तार लागि प्रस्ताव पेश गरेकोमा	५
४	**प्रत्यक्ष रोजगारी सिर्जना**	**२०**
क	एकाघरको बाहेक अन्य २ वा २ जना भन्दा बढीलाई रोजगारी दिने	२०
ख	एकाघरको बाहेक अन्य १ जनालाई रोजगारी दिने	१५
ग	स्वरोजगार हुने	१०
५	**प्रस्तावित जग्गाको उपयोग**	**१५**
क	वर्षैभरी जग्गाको उपयोग हुने	१५
ख	वर्षमा जम्मा ४-८ महिना मात्र जग्गा उपयोग हुने	१०
ग	वर्षमा जम्मा एक सिजन मात्र जग्गाको उपयोग हुने	५
६	**व्यवसायिक योजना सम्बन्धी प्रस्ताव (नविनतम सोच, दिगोपना,बजारीकरण लगायतका बिषयहरु तथा स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन समेतका आधारमा प्रस्ताव मूल्याङ्न गरी १ देखि १० अंकसम्म प्रदान गर्न सक्ने)**	**१०**
	जम्मा	**१००**

परिच्छेद ३

कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था

६. लक्षित वर्ग र क्षेत्र :-

(१) गाउँपालिकाले कार्यक्रमको प्रकृति तथा स्थानीय सम्भावना र आवश्यकताको आधारमा कार्यक्रममा समेटिने कृषक, समुह, समिति, सहकारी, संस्था, फर्म, निजी उद्यमी, व्यवसायी तथा लक्षित वर्गको पहिचान र निर्धारण गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ।

(२) कार्यक्रममै स्थान तोकिएको अवस्थामा कार्यक्रमको प्रकृति, स्थानीय आवश्यकता, सम्भावना र प्राथमिकताको आधारमा उपयुक्त स्थानको पहिचान गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।

७. कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया :-

(१) गाउँपालिकाको वार्षिक विनियोजित बजेट अनुसार कृषि सम्बन्धी अनुदान वा प्रोत्साहन प्रदान गरिने कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि समय परिस्थिती अनुसार ७ दिन देखि ३५ दिनसम्मको म्याद दिई *अनुसूची-१* बमोजिमको सार्वजनिक सूचना मार्फत प्रस्ताव/कार्ययोजना माग गर्नु पर्नेछ तर प्रस्ताव आव्हान गरी प्रतिस्पर्धात्मक रुपमा लाभग्राही छनौट गर्नु नपर्ने प्रकृतिका र नियमित कृषि विकास कार्यक्रमहरु आवश्यक विधि निर्धारण गरी वा सिधै छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछन् ।

(२) यस कार्यविधिको *परिच्छेद-२*मा उल्लेखित विभिन्न कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मापदण्ड, आधारभूत शर्त पूरा गर्ने इच्छुक आवेदकहरुले कार्यक्रममा सहभागिताका लागि आवेदन पेश गर्न सक्नेछन् ।

(३) कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने आवेदकहरुले *अनुसूची-२* बमोजिमको संक्षिप्त कार्ययोजना, *अनुसूची-३* बमोजिमको निवेदन संलग्न राखी निर्धारित समयसीमा भित्र कार्यालयमा वा सम्बन्धित वडा कार्यालयमा प्रस्ताव/कार्ययोजना दर्ता गराउनु पर्नेछ । यसरी पेश हुने कागजातहरु स्पष्ट देखिने साथै प्रष्ट बुझिने हुनुपर्छ र सो कुराको विशेष ध्यान सम्बन्धित दर्ता हुने कार्यालय वा वडा कार्यालयको हुनेछ ।

(४) निर्धारित समय सीमा भित्र पेश हुन नआएका प्रस्ताव/कार्ययोजना/आवेदन स्वत: रुपमा खारेज हुनेछ। साथै स्पष्ट नदेखिने र प्रष्ट नबुझिने कागजातहरु पेश भएमा कार्यालयले त्यस्ता प्रस्ताव/ कार्ययोजना/ आवेदन दर्ता गर्न बाध्य हुने छैन ।

(५) छनौट तथा मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने प्रस्ताव/कार्ययोजनाको हकमा प्राप्त प्रस्ताव/कार्ययोजनाहरु कार्यालय वा शाखाले सङ्कलन गरी आर्थिक विकास समिति समक्ष अध्ययनका लागि पेश गर्नुपर्नेछ ।

(६) आर्थिक विकास समितिले प्रस्तावहरु अध्ययन गरी सूचनामा माग गरिएको कागजात तथा मापदण्ड पुगे/नपुगेको आधारमा योग्यता पुगेका प्रस्तावहरुलाई मात्र स्थलगत अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि छनौट गरी दफा ११ बमोजिमका सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समितिलाई स्थलगत अनुगमनका लागि सिफारिस गर्नुपर्नेछ ।

(७) सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समितिले प्रस्ताव/कार्ययोजना छनौट पूर्व स्थलगत अनुगमन गर्नुपर्ने, *सोही*बमोजिमको मूल्याङ्कन र प्राथमिकिकरण गरी स्वीकृत तथा छनौटका लागि गाउँकार्यपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(८) स्वीकृत वा छनौट भएका प्रस्तावहरुका आवेदकहरुसँग कार्यालयले *अनुसूची-४*बमोजिमको द्विपक्षीय सम्झौता गरी कार्यादेश दिई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(९) माथि अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि स्वीकृत वा छनौट भई सके पश्चात जुनसुकै माध्यमबाट त्यस्ता प्रस्ताव वा आवेदनहरु कार्यक्रममा समावेश हुन अयोग्य भएको सूचना प्राप्त भएमा पुन: सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समितिले स्थलगत अनुगमन र सही सत्यतथ्य जाँचबुझ गरी छनौट लिष्टबाट हटाउनु पर्ने भएमा निर्णयका लागि पुन: कार्यपालिका बैठकमा प्रतिवेदन पेश गर्न सक्नेछन् ।

८. प्रदान गरिने सहुलियत र अनुदान :-

(१) कृषि क्षेत्र तर्फ बिनियोजित बजेटबाट यस कार्यविधिको *परिच्छेद-२*मा उल्लेखित विभिन्न कार्यक्रमको उद्देश्य, लक्ष्य, प्रमुख क्रियाकलाप, न्यूनतम मापदण्ड र अन्य प्राविधिक पक्ष समेटिएका तथा स्थान विशेषको आवश्यकता बमोजिमका कृषि विकास सम्बन्धी कार्य सञ्चालन गर्दा कार्यालयले अनुदान उपलब्ध गराउन सक्नेछ। कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार यसरी प्रदान गरिने अनुदान नगद, वस्तु वा दुवै प्रकृतिको हुन सक्नेछ।

(२) कार्यालयले प्रचलित सङ्घीय, प्रादेशिक र स्थानीय कानूनहरुको पालना गरी कार्यक्रम सञ्चालन एवम् विनियोजित बजेटको खर्च गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-४

सामाग्री खरिद

९. सामाग्री खरिद प्रक्रिया :- वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम सञ्चालनको लागि स्वीकृत बजेटको परिधि भित्र रहि गाउँपालिकाले वा शाखाले" सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३" र "**धवलागिरी गाउँपालिकाको सार्वजनिक खरिद नियमावली २०७६"** बमोजिम आवश्यक सामाग्रीहरु खरिद गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-५

भुक्तानी प्रक्रिया

१०. भुक्तानी प्रक्रिया :-

(१) कृषि कार्यक्रम सञ्चालनको लागि पेश्की रकम उपलब्ध गराईने छैन।

(२) कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि कार्यालयले देहाय बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गरेपछि मात्र अनुदान रकम भुक्तानी गर्नेछ;

- सम्झौता र कार्ययोजना अनुसारको कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात खर्च भएको बिल भरपाईको सक्कलै कागजात सहित समयावधि भित्र पेश गर्नुपर्नेछ।
- सम्पन्न गरिएको क्रियाकलापको फोटो समावेश गर्न पर्नेछ।
- सम्बन्धित अनुदानग्राहीले संचालन गरेका व्यवसायको उत्पादन, बजारीकरण तथा आम्दानी सहितको प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्न पर्नेछ।
- सम्बन्धित वडा कार्यालयको कार्यक्रम सम्पन्नताको सिफारिस पत्र समावेश गर्नु पर्नेछ।
- सार्वजनिक सुनुवाई गरेको माईन्यूटको प्रतिलिपी संलग्न हुनुपर्नेछ (समुह/सहकारीको हकमा मात्र)।
- कुल लागतमा ३ लाख अनुदानसम्म वा सो भन्दा बढीकोकार्यक्रमको सम्बन्धित स्थलमा कार्यक्रमको विवरण स्पष्ट देखिने गरी होर्डिङबोर्ड राखेको हुनुपर्नेछ।

- कार्यक्रम रकम भुक्तानी गर्दा प्रचलित कानून बमोजिमको कर कट्टि गरिनेछ।

परिच्छेद-६

कार्यक्रम सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन सम्बन्धि व्यवस्था

११. सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति :-

(१) यस गाउँपालिकाको कृषि विकास शाखाबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमको सुपरिवेक्षण तथा अनुगमनका लागि देहाय बमोजिमको सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति रहनेछ।

- गाउँपालिका उपाध्यक्ष :- संयोजक
- आर्थिक विकास समितिका संयोजक :- सदस्य
- लेखा समिति संयोजक :- सदस्य
- सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष :- सदस्य
- सम्बन्धित शाखा प्रमुख :- सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमका सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समितिले स्थलगत अनुगमन पश्चात कार्यक्रम/योजनाको अवस्था बारेको अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ।

(३) सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन प्रतिवेदन ढाँचा

सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन प्रतिवेदन

अनुगमन मिति :-

(१) कार्यक्रमको नाम :-

(२) कृषक/कृषि फर्म/ कृषक समूह/ सहकारीको नाम:-

(३) ठेगाना :-

(४) सम्पर्क नम्बर :-

(५) कार्यक्रमको कुल लागत

(६) कार्यालयको लागत

(७) सहभागीको लागत

(८) कार्यक्रमको उदेश्य

(९) प्राविधिक सुझावहरु

(१०) कार्यक्रम संचालन क्रियाकलापहरु इष्टिमेट बमोजिम सम्पन्न भएको, नभएको

(११) लक्षित कार्यक्रमको प्रगतिको अवस्था

(१२) अनुगमनमा देखिएका समस्या र चुनौतीहरु

(१३) अनुगमनमा देखिएका समस्या र चुनौतीहरुलाई समाधान गर्नुपर्ने कार्यहरु

(१४) संचालन कार्यको विवरणहरु

(१५) संचालन भएको क्रियाकलापहरु फोटो

अनुगमन गर्ने पदाधिकारीहरुको नाम र हस्ताक्षर

(१) .... संयोजक

(२) .... सदस्य

(३) ....सदस्य

(४) ....सदस्य

(५) ....सदस्य सचिव

(६) ....अन्य

(७) .... अन्य

१२.बीमा प्रचारप्रसार :-

(१) बीमा नगरेको अवस्थामा पुग्न जाने क्षतिका लागि अनुदानग्राही स्वयम् जिम्मेवार हुनेछ र त्यस्तो अवस्थामा गा.पा.बाट कुनै किसिमको क्षतिपूर्ति उपलब्ध हुनेछैन ।

(२) वडाका कृषि प्राविधिकहरुले पनि यस गा.पा. भित्रका कृषि बीमा सम्बन्धी प्रचार-प्रसार र सहजीकरण गरी कृषकहरुलाई बीमा गर्न प्रोत्साहित गर्नु पर्नेछ ।

(३) नेपाल सरकारले बीमा प्रिमियममा ८० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराउने भएको हुँदा यस पालिका क्षेत्रभरीका कृषकहरुलाई कृषि बीमा कार्यक्रममा सहभागी हुनका लागि गाउँपालिकाले बीमा

कम्पनीहरुलाई समन्वय तथा आवश्यक सहजीकरण गर्न सक्नेछ साथै कृषकहरुलाई पनि बीमा गर्नमा आवश्यक सहजीकरण गर्न सक्नेछ ।

१३. अन्य निकाय सँग समन्वय गर्न सक्ने :-

(१) यस पालिकामा उत्पादित कृषि तथा कृषिजन्य बस्तु उत्पादनको उचित बजारीकरणका लागि आवश्यक परेमा गाउँपालिकाले अन्य पालिका वा निकाय सँग समन्वय गरि यहाँका उत्पादनलाई खपत हुन सहयोग गर्न सक्नेछन् ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम समन्वयका लागि शुरुमा कति मात्रामा ? कुन सामान वा वस्तु ? बजारीकरणको आवश्यकता छ सो को बढी भन्दा बढी आवेदन गाउँपालिकामा कृषकहरुबाट पेश भएमा सोही आवेदनका आधारमा गाउँपालिकाले पत्राचार गरि वा अन्य सहज माध्यमले समन्वय गरी वा सम्झौता गरी कृषकहरुको कृषिजन्य उत्पादनको उचित बजारीकरणका लागि आवश्यक पहल गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमका प्रयोजनका लागि आवश्यक परेमा गाउँपालिकाले कृषिजन्य उत्पादन ढुवानी तथा बजारीकरणमा सहजिकरण गर्नेछ।

(४) गाउँपालिका भित्र उत्पादित कृषि तथा पशुजन्य बस्तुहरुको खपत बढाउन तथा कृषिले उचित मूल्य प्राप्त गर्न गाउँपालिकाले स्थानीय हाटबजार संचालन गर्न सकिने छ ।

१४. असुल उपर हुने :-

(१) यस कार्यविधि बमोजिम अनुदानग्राहीले प्राप्त गरेको अनुदान रकम वा भौतिक सामग्री वा भौतिक संरचना सम्बन्धित कार्यमा प्रयोग नगरी अन्यत्र खर्च गरेको वा अन्यत्र कार्यमा प्रयोग गरेको पाईएमा वा अनुदान रकमको दुरुपयोग भएको प्रमाणित भएमा सम्बन्धित पक्षबाट प्रचलित कानून बमोजिम सरकारी बाँकी सरह असुलउपर गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम भएको सूचना जुनसुकै माध्यमबाट प्राप्त भएमा सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समितिले र सम्बन्धित वडाले छानबिन गरी प्रमाणित भएमा असुल उपर गर्न बाधा पर्ने छैनन्।

१५. दोहोरो सुविधा लिन नपाउने :-

(१) अनुदानग्राहीले एउटै प्रकृतिको कामको लागि सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह वा एकभन्दा बढी निकायबाट अनुदान प्राप्त गर्न सक्नेछैन तर अन्य साझेदार निकायसँगको सम्झौता र लागत अनुमानमा साझेदारीको हिस्सा स्पष्ट उल्लेख गरिएको अवस्थामा अनुदान प्रदान गर्न बाधा पर्नेछैन ।

(२) अनुदान प्रवाह गर्दा विगतमा अनुदान प्राप्त नगरेकाहरुलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।

(३) बिगतका दुई आ.व. सम्ममा एउटै प्रकृतिको अनुदान प्राप्त गर्ने व्यक्ति, फर्म, समुह वा सहकारीले त्यस्तो प्रकृतिको अनुदान प्राप्त गर्न योग्य हुने छैन ।

(४) तर क्षमता विस्तार गर्न वा फरक फरक कार्य गर्ने गरी एउटै अनुदानग्राहीलाई अनुदान प्रदान गर्न बाधा पर्ने छैन ।

१६.जिम्मेवारी हुने :-

(१) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा **आर्थिक कार्यविधि तथा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३** र गाउँपालिकाको **सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७६** को पालना गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने/गराउने तथा गुणस्तरीय कार्य सम्पादनको सुनिश्चितता गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित गाउँपालिका र शाखाको हुनेछ ।

(२) कार्यक्रम सञ्चालनको बेला तथा सम्पन्न पश्चात सो को प्रभावकारिता, उत्पादन वृद्धि र सकारात्मक प्रभावको समय समयमा सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन सम्बन्धित शाखाले गर्नुपर्नेछ ।

१७. बाधा अड्काउ फुकाउ:- यस कार्यविधि बमोजिमकाकार्यक्रम सञ्चालन गर्दा कुनै विषयमा दुविधा वा बाधा अड्काउ परेमा गाउँ कार्यपालिकाले निर्णय गरेर बाधा अड्काउ फुकाउ गर्न सक्नेछ र सो निर्णय यसै कार्यविधिको अभिन्न अंग हुनेछ।

१८. प्रचलित कानुन बमोजिम हुने:- यस कार्यविधिमा उल्लेख भए भन्दा बाहेकका कुनै पनि विषय प्रचलित कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ।

१९. निर्देशिका संशोधन:- धवलागिरी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको बैठकले यो कार्यविधिलाई संशोधन तथा थपघट गर्न सक्नेछ।

२०. खारेजी:- धवलागिरी गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाले यो कार्यविधि खारेजी गर्न सक्नेछ। धवलागिरी गाउँपालिकाको "कृषि ऐन, २०७६" खारेज गरिएको छ ।

अनुसूची-१

(दफा-७ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

प्रथम पटक प्रकाशन मिति……………

यस गा.पा.को आ.व. ...... को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार "कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२" बमोजिम देहायका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न/सहभागी हुन ईच्छुक कृषक/समुह/सहकारी/फर्म/निजी उद्यमीहरुले यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले …… दिन भित्र (मिति ……… गते सम्म) कार्यालय समय भित्र यस कार्यालयमा तथा सम्बन्धित वडा कार्यालयमा तपसिलका कागजातहरु सहित प्रस्ताव दर्ता गर्न आह्वान गरिन्छ । साथै रित नपुगी वा म्याद नाघि प्राप्त प्रस्तावहरु छनौटमा समावेश नगरिने व्यहोरा समेत जानकारी गराईन्छ।

तपसिल :

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	संख्या	अनुदान सिमा तथा न्यूनतम मापदण्ड	कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने क्रियाकलापहरु	कैफियत
१					
२					

आवेदकहरुले निवेदन र संक्षिप्त कार्ययोजनाको ढाँचा तथा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि यस कार्यालयको वेवसाईट …… बाट डाउनलोड गर्न वा कार्यालयबाट प्राप्त गर्न सकिनेछन् । थप जानकारीका लागि कृषि विकास शाखाको सम्पर्क नं. ………… मा सम्पर्क गर्नु हुन अनुरोध छ।

नोट: *कार्यक्रमको प्रकृति अनुरुप प्रस्ताव आव्हानको सूचनामा कार्यालयले आवश्यक परिमार्जन गर्न सक्नेछ । साथै कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार कागजातहरुको विवरण थपघट गर्न सकिनेछ।*

अनुसूची-२

<u>(दफा-७ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित</u>

संक्षिप्त कार्ययोजना

कार्यक्रमको संक्षिप्त व्यवसायिक कार्ययोजनाको ढाँचा

कार्यक्रमको नाम:	जिल्ला:	गा पा:
वडा नं:	टोल:	गाउँ:
फर्म/ कृषक समुहको नाम:	सञ्चालक/ अध्यक्षको नाम:	

सम्पर्क नं:

१. व्यवसायको परिचय:(तपाईँले के कस्तो काम गर्न खोज्नु भएको हो? किन कसरी र कहिले गर्न खोज्नु भएको हो भन्ने कुरा लेख्नुहोस्।)

- गर्न खोज्नु भएको काम:
- किन गर्ने:
- कसरी गर्ने:
- कहिले गर्ने:

२. उद्देश्य: मूख्यता के उद्देश्यका लागि अनुदान लिन चाहानु भएको हो?

क. उत्पादन गर्ने ( )   ख. प्रशोधन गर्ने( )   ग. बजारिकरण गर्ने( )   घ. अन्य( )

३. कृषि व्यवसायमा अनुभव: अनुदान लिन चाहनु भएको विषयमा तपाईँसँग अनुभव छ कि छैन? छ भने कति वर्षको अनुभव छ?

४. व्यवसाय संचालन गरिने स्थानको संक्षिप्त विवरण:

धवलागिरी गाउँपालिका   …..…वडा नं   …………… गाउँ टोल।

सदरमुकामबाट कति टाढा छ?………कि मि

उक्त स्थानमा हाल लगाईएका प्रमुख बालीहरु:

१. ……………………… २……………………………..
३……………………………

सडकको पहुँच:पक्की सडक ()कच्ची सडक ( )मौसमी सडक ( ) नभएको ( )

५. व्यवसाय संचालनका लागि रहेका पूर्वाधारहरु:तपाईँले व्यवसाय सञ्चालन गर्न खोज्नु भएको ठाउँमा निम्न सुविधाहरु छन् कि छैनन्? छन् भने कस्ता छन्? छ ( ) छैन ( )

यदि छ भने सिँचाईको स्रोत: कुलो……/ पोखरी……/बोरिङ……./ अन्य………..

भण्डारण सुविधा छ कि छैन? छ भने कुन प्रकारको छ? ………………………

यन्त्र/ उपकरण: तपाईँले के कस्ता कृषि यन्त्र उपकरणहरुको प्रयोग गर्ने गर्नु भएको छ?

यन्त्र उपकरणहरुको नाम	संख्या	प्राप्त स्रोत
क		
ख		
ग		

अन्य पूर्वाधार संरचनाहरु के के छन्?(उल्लेख गर्ने)

पूर्वाधार संरचनाहरु	किसिम	क्षमता
क		
ख		
ग		

६. तालिम सम्बन्धि विवरण:तपाईँले अनुदान माग गर्नुभएको विषयमा तालिम लिनु भएको छ कि छैन? छ भने कुन विषयमा कति दिनको र कहिले कसले दिएको हो? प्रतिलिपि सहित राख्नुहोस्।

क्र स	तालिमको विषय	अवधि		तालिम दिने निकाय	कैफियत

७. सहकार्यमा संचालन गरिने प्रस्तावित कार्य विवरण

क्र स	संचालन गरिने क्रियाकलाप	कुल लागत रु	माग गरेको अनुदान रकम रु	प्रस्तावकको साझेदारी रकम रु	सम्पन्न हुने समयावधि

८. उत्पादित सामाग्री तथा उत्पादित बाली/ वस्तुको बजार योजना

उत्पादन सामाग्रीको किसिम	खरिद गरिने स्थान	उत्पादन हुने बाली/ बस्तुको नाम	विक्री गर्ने स्थान	अनुमानित उत्पादन (परिमाण के जि)	प्रचलित विक्री मूल्य	आम्दानी रु
बीउ						
विरुवा						
मल						
विषादी						
औजार/ उपकरण						
अन्य						

९. प्रस्तावित योजना संचालन पश्चात विक्री योग्य उत्पादन हुने हुन्छ?

क. हुन्छ ( ) ख. हुँदैन ( ) ग. खेति प्रणालीमा मात्र सुधार हुन्छ ( )

विक्रीयोग्य उत्पादन हुने भए परिमाण :………………..

१०. सञ्चालन हुने कार्यक्रमबाट वातावरणमा नकारात्मक प्रभाव पर्छ ( )/ पर्दैन ( )।

पर्ने भए प्रभाव न्यूनीकरण गर्न के गर्नुहुन्छ?…………………………………………………………

११. कार्यक्रमबाट थप हुने रोजगारी श्रृजना:

- स्वरोजगार कति जना? (आफ्नो घरको मात्र)……………………
- स्थायी रोजगारी कति जना?(आफ्नो घर परिवार बाहेक) ………………………….
- अस्थायी रोजगारी कति जना?(आफ्नो घर परिवार बाहेक)………………………..

१२. व्यवसाय दिगो हुने आधारहरु : क. ख. ग.

आवेदकको तर्फबाट सही गर्नेको नाम:

ठेगाना :-

दस्तखत:

पद:

संस्थाको छाप:

सम्पर्क नं:

मिति:

अनुसूची-3

(दफा-७ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निवेदनको ढाँचा

मिति:……………..

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
धवलागिरी गाउँपालिका, मुना, म्याग्दी।

विषय :- प्रस्ताव पेश गरिएको बारे।

प्रस्तुत विषयका सम्बन्धमा तहाँ कार्यालयको मिति …………….. गतेको सूचना अनुसार ……………………………………… कार्यक्रम सञ्चालन गर्न/कार्यक्रममा सहभागी हुन ईच्छुक भई प्रस्तावित कार्य-योजना र आवश्यक कागजातहरु संलग्न राखी यो निवेदन पेश गरेको छु । कार्यक्रम सञ्चालनमा नियमानुसारको लागत साझेदारी गर्ने तथा प्राप्त अनुदानको सदुपयोग गरी समयमै कार्य सम्पन्न गर्ने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्दछु ।

निवेदक
नाम :-
सम्पर्क नं :-
ठेगाना
हस्ताक्षर

संलग्न कागजातहरुको सूची :-

(१) अनुसूची-3 बमोजिमको निवेदन ।
(२) अनुसूची-2 अनुरुपको संक्षिप्त कार्ययोजना ।
(३) निवेदकको नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपी ।
(४) कृषि फर्म, समुह, सहकारी दर्ता/नवीकरण भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी ।
(५) स्थायी लेखा नम्बर र गत आ.व.को कर चुक्ता गरेको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी ।
(६) सहकारीको हकमा सम्बन्धित व्यवसाय सञ्चालन गर्ने उद्देश्य खुल्ने कागजातको प्रतिलिपी ।
(७) वडाको कार्यक्रममा दोहोरो नहुने र कार्यक्रम दिन उपयुक्त हुने व्यहोरा लेखिएको सम्बन्धित वडाको सिफारिस पत्र ।
(८) यसै प्रकृतिको कार्यका लागि विगत दुई (२) वर्षमा अनुदान नलिएको स्वघोषणा पत्र
(९) कृषक समुह वा सहकारीको हकमा कार्यक्रम माग वा सञ्चालन गर्ने निर्णयको प्रतिलिपी ।
(१०) कार्यक्रम संचालन गर्नेको हकमा जग्गाधनी प्रमाण पूर्जाको प्रतिलिपी वा अर्काको नाममा रहेको जग्गामा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने भए जग्गा धनीको मञ्जुरीनामा, जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपी वा जग्गा भाडामा लिई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेको हकमा कम्तिमा 5 बर्ष र फलफुल खेतीको हकमा 15 बर्ष करारनामा ।

नोट :- कार्यालयले आवश्यकता अनुसार आवश्यक कागजातहरुको सूचीमा हेरफेर वा थपघट गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची-४

(दफा-७ को उपदफा (८) सँग सम्बन्धित)

सम्झौता पत्र

आ.व. ……… को लागी धवलागिरी गाउँपालिकाकोकृषि विकास शाखा तर्फको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अन्तर्गत ………………………… कार्यक्रमको लागी धवलागिरी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र छनौट भएका कृषक/कृषक समूह/ कृषि फर्म/ कृषि सहकारी………………………..(यसपछि दोस्रो पक्ष भनिने) बिच मिति ………./……../………मातपसिलका शर्तहरु परिपालना गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरी यो द्विपक्षीय सम्झौता गरि लियौँ/दियौं।

शर्तहरु :-

(१) यो द्विपक्षीय सम्झौता,सम्झौता भएको मिति देखि मिति …………………. सम्म लागु हुनेछ।

(२) प्रथम पक्षले यस सम्झौता अनुसारको कार्यक्रम सञ्चालनका लागि कूल लागत रु. …………….. मध्ये अनुदान/सामाग्री सहयोग वापत रु …………….. (अक्षरेपी ……………………………………………… रुपैंया मात्र)वा खर्चको अधिकतम ……% दोस्रो पक्षलाई उपलब्ध गराउने रकममा नियमानुसार लाग्ने कर तथा कन्टिन्जेन्सी कट्टा गरी खाता मार्फत भुक्तानी गर्नेछ । कार्यक्रमको बाँकी रकम रु ……… (अक्षरेपी रुपैँया …………………………..) दोस्रो पक्ष स्वयमले व्यहोर्नु पर्नेछ।

(३) दोस्रो पक्षले प्रस्तावित कार्यक्रम म्याग्दी जिल्ला, धवलागिरी गाउँपालिका, वडा नं….,………….. गाउँटोलमा सञ्चालन गरि सम्पन्न गर्नेछ।

(४) दोस्रो पक्षले प्रथम पक्ष समक्ष पेश गरेको संक्षिप्त कार्ययोजना अनुसारका सम्पूर्ण कार्यहरु प्राविधिक मापदण्ड/नर्मसको अधिनमा रही सम्पन्न गर्नेछ ।

(५) स्वीकृत प्रस्ताव पत्र बमोजिमको डिजाईन स्टिमेट र दरभाउ मेशिनरी उपकरण र आय समानहरु खरिद गर्नु पूर्व प्रथम पक्षसँग स्वीकृत गराई सम्पूर्ण कार्यहरु उच्च गुणस्तर कायम राखी निर्धारित समय भित्र सम्पन्न गर्नेछ।

(६) दोस्रो पक्षले सुरुमा आफ्नो तर्फको लगानीबाट सम्पन्न भएको कामको नियमानुसारको भ्याट बिल, जिन्सी सामाग्री दाखिला प्रतिवेदन,कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन र आवश्यक अन्य कागजात सहित भुक्तानीको लागि प्रथम पक्ष समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

(७) दोस्रो पक्षले नियमानुसार बिल, भरपाई, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र आवश्यक अन्य कागजातहरु सहित भुक्तानीका लागि प्रथम पक्ष समक्ष पेश गरे पश्चात स्थलगत प्राविधिक प्रतिवेदनको आधारमा मनासिब ठहरे दोस्रो पक्षको बैंक खाता मार्फत एकमुष्ठ भुक्तानी गरिनेछ । कार्य सम्पन्न भई भुक्तानी भएमा सम्झौता बमोजिमका संरचना/सामाग्रीहरु दोस्रो पक्षलाई स्वत: हस्तान्तरण हुनेछ।

(८) दोस्रो पक्षले स्वीकृत कार्ययोजना अनुसारको सबै प्राविधिक कार्यहरु तथा निर्माण,खरिद, ढुवानी, सञ्चालन र जग्गाको व्यवस्था आदि कार्य गर्नुपर्नेछ। सम्झौता बमोजिम निर्धारित समय भित्र कार्य सम्पन्न नगरेमा प्रथम पक्षले भुक्तानी गर्न वाध्य हुने छैन।

(९) प्रथम पक्षले कुनैपनि बखत सञ्चालित कार्यको अनुगमन/निरिक्षण गरी सम्झौता मुताबिक कार्य भए /नभएको हेर्न र आवश्यक सल्लाह सुझाव दिन सक्नेछ।

(१०) द्विपक्षिय सम्झौता बमोजिमको काम नभई रकम दुरुपयोग हुन सक्ने देखिएमा प्रथम पक्षले एक पटकका लागि सचेत गराउनेछ र सुधार नदेखिए एक पक्षीय रुपमा सम्झौता भङ्ग गरी हिनामिना भए बराबरको रकम दोस्रो पक्षबाट सरकारी बाँकी सरह असुल उपरको प्रक्रिया अगाडी बढाउन सक्नेछ।

(११) दोस्रो पक्षले कार्यक्रम सञ्चालन स्थलमा सबैले देख्ने गरी अनिवार्य रुपले कार्यक्रमको नाम,ठेगाना तथा सहयोगी निकायको नाम र अनुदान रकम उल्लेखित होर्डिङ बोर्ड राख्नुपर्नेछ।

(१२) कार्यक्रम संचालनका दौरान वा सम्पन्न भए पश्चातको सञ्चालन,मर्मत सम्भार व्यवस्थापन,जोखिम र दिगोपनका लागि गरिने कार्यहरु तथा अप्रत्यासित रुपमा सिर्जित सबै प्रकारका दायित्व र जिम्मेवार दोस्रो पक्षको हुनेछ।

(१३) यस सम्झौतामा उल्लेख भएका नियमहरु यसै र यसमा उल्लेख नभएका नियमहरु नेपाल सरकारको प्रचलित नियम कानुन बमोजिम लागू हुनेछ।

(१४) कार्यक्रम सञ्चालनको दौरान द्विपक्षीय सम्झौतामा कुनै परिमार्जन गर्नु परेमा वा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा दुवै पक्षको आपसी सहमतिमा सम्झौता अवधि नसकिँदै गर्न सकिनेछ। त्यसरी परिमार्जन गर्दा कार्यक्रम सञ्चालन स्थान र कार्यालयको रकम परिवर्तन गर्न पाईने छैन।

प्रथम पक्षको तर्फबाट दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम: नाम:

पद:पद:

दस्तखत:दस्तखत:

मिति:

रोहवर

मिति:

कार्यालयको छाप:

नाम:

संस्थाको छाप:

पद:

दस्तखत:

इति सम्बत् २०...... साल .... महिना ....गते रोज .... शुभम्।

नोट :- कार्यालयले गाउँपालिकाको सार्वजनिक खरिद नियमावलीको अधिनमा रही द्वीपक्षीय सम्झौताका बुँदाहरुमा आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची-५

(*दफा*-७ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

स्व:घोषणा पत्र

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू मिति :

धवलागिरी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

मुना, म्याग्दी ।

धवलागिरी गाउँपालिकाको कृषि विकास शाखा तर्फको आ.व. ………………… को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार स्थानीय तहबाट प्रदान गरिने .... अनुदानका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न/अनुदानपाउन इच्छुक रहेकाले दोहोरो पर्ने गरी नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार/स्थानीय तह वा अन्य निकायबाट प्रदान गरिएको अनुदान मैले/ हामीले/मेरो/हाम्रो एकाघरको परिवारले नलिएको स्व:घोषणा गर्दछु । साथै यहि प्रकृतिको कार्यक्रमको लागि विगत दुई आ.व. सम्ममा अनुदानको लागि प्रस्ताव आह्वान गरिएकोमा यस कार्यालय वा अन्य कुनै सरकारी कार्यालयबाट अनुदान प्राप्त नगरेको पनि स्व:घोषणा गर्दछु । यदि मैले लिएको प्रमाणित भएमा मेरो वा हाम्रो वा संस्था वा समूह वा सहकारी को सम्पत्तिबाट नियमानुसार व्यक्तिगत/संस्थागत असुल उपर सरह असुल भएमा मेरो/हाम्रो कुनै दावी रहने छैन।

स्व:घोषणा गर्नेको

हस्ताक्षर :-

नाम, थर :

ठेगाना :

सम्पर्क नं :

ईमेल :

संस्थाको छाप :

अनुसूची-६

(दफा-७ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधारहरु

जिल्ला:- म्याग्दी स्थानीय तह :- धवलागिरी गाउँपालिका वडा नं. : गाउँटोल :-

आवेदकको नाम, थर;-

फर्म/समुह/समिति/सहकारी को नाम, ठेगाना:-

सम्पर्क नं. :-

अन्य कार्यक्रम प्रस्ताव मूल्यांकन फारम

क्र.सं.	विवरण(सूचक)	पूर्णाङ्क	अंकभार	प्राप्तांक	कैफियत
1	आवश्यक कागजातहरुको संलग्नता	**५**			
1.1	आवश्यक सम्पूर्ण कागजातहरु भए		५		
1.2	आवश्यक सम्पूर्ण कागजातहरु नभए		३		
2	व्यवसायिक योजनाको प्रस्ताव (लागत र समय, रोजगारी सृजना, उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि, बजारीकरण)	**२०**			
2.1	लागत				
2.1.1	कृषकको प्रस्तावित लागत साझेदारी (७५% वा सो भन्दा बढी भए)		९		
2.1.२	कृषकको प्रस्तावित लागत साझेदारी (५०% देखि ७५% सम्म भए)		६		
2.1.३	कृषकको प्रस्तावित लागत साझेदारी (५०% भन्दा कम भए)		३		
2.2	रोजगारी सृजना				
2.2.१	एकाघर भन्दा बाहिरको कम्तीमा थप दुई वा सो भन्दा बढीलाई रोजगारी दिएको भए		६		
2.2.2	एकाघर भन्दा बाहिरको कम्तीमा थप एक जनालाई रोजगारी दिएको भए		४		
2.2.3	एकाघर भन्दा बाहिर रोजगारी नदिएको भए		३		
2.3	उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि (बजारीकरण गर्नेको हकमा लागु नहुने)				
2.3.1	हालको उत्पादनमा ४०% वा सो भन्दा बढीले वृद्धि		५		

2.3.2	हालको उत्पादनमा ४०% भन्दा कमले वृद्धि		३		
2.4	बजारीकरण				
2.4.1	आफ्नो कूल उत्पादन मध्ये उत्पादन गर्नेले ९०% वा सो भन्दा बढी बिक्री गर्ने र प्रशोधन गर्ने तथा बजारीकरण गर्नेले शत प्रतिशत परिमाण बिक्री गर्ने		५		
2.4.2	आफ्नो कूल उत्पादन मध्ये उत्पादन गर्नेले ९०% भन्दा कम बिक्री गर्ने र प्रशोधन गर्ने तथा बजारीकरण गर्नेले शत प्रतिशत भन्दा कम परिमाण बिक्री गर्ने		३		
2.4.3	आफ्नो उत्पादनको स्थायी बजारीकरण नगरेको वा स्थायी रुपमा बिक्री नभएको		२		
3	पूर्वाधार र प्राविधिक उपयुक्तता	**१०**			
3.1	पूर्वाधार				
3.1.1	बाटो, सिचाई , बिजुली सुविधा र कृषि क्षेत्रमा राम्रो भएको		५		
3.1.2	बाटो, सिचाई , बिजुली सुविधा कुनै १ वा सो भन्दा बढी सुविधा नभएको र राम्रो कृषि क्षेत्र भएको		४		
3.1.3	बाटो, पानी, बिजुली सुविधा भएको तर कृषि क्षेत्र वा बालीबस्तुको अवस्था राम्रो नभए		३		
3.2	प्राविधिक उपयुक्तता				
3.2.1	कृषि वालीवस्तुको लागि उपयुक्त वाताबरण र जैविक विविधतामा असर नभएमा		५		
3.2.२	कृषि वालीवस्तुको लागि उपयुक्त वाताबरण नभएको वा जैविक विविधतामा असर गरेमा		२		
4	आवेदकको अनुभव र तालिम	**१५**			
4.1	सम्बन्धित क्षेत्रको अनुभव				
4.1.1	२ बर्ष वा सो भन्दा बढी		५		
4.1.1	२ बर्ष भन्दा कम		३		
4.2	सम्बन्धित क्षेत्र वा बिषयमा तालिम/अध्ययन गरेको				
4.2.1	सम्बन्धित क्षेत्र वा बिषयमा अध्ययन गरेको		१०		
4.2.2	७ दिन वा सो भन्दा बढी दिनको तालिम/अध्ययन गरेको		७		

4.2.3	३ देखि ५ दिन सम्मको		५		
4.2.4	३ दिन भन्दा कम		३		
4.2.5	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएको		५		
4.2.6	तालिम नलिएको वा प्रमाण पत्र नभएको		२		
5	लाभन्वित घरधुरी	**५**			
5.1.1	10 वा 10 भन्दा बढी		५		
5.1.2	१ वटा		२		
६	समावेशी	**५**			
६.1	दलित, महिला, जनजाति, पिछडावर्ग		५		
६.2	अन्य		१		
७	अघिल्लो दुई आ.व. मा कुनै कार्यालयबाट कुनै किसिमको अनुदान लिए/नलिएको	**५**			
७.1	नलिएको		५		
७.2	प्रस्तावमा उल्लेखित क्रियाकलाप भन्दा फरक प्रकृतिको क्रियाकलाप गर्नका लागि लिएको		२		
८	अपेक्षित नतिजा र दिगोपना	**५**	५		
9	अन्य कुनै संघ, संस्था वा कार्यालयको लागत साझेदारीमा बनाएको भए		२		
10	नविनतम् सोच	**२**	२		
	जम्मा	**७२**			

आज्ञाले,

नाम: विष्णु प्रसाद शर्मा

पद: प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत